

§ 34 Relationen till Mekane Yesus-kyrkan

DAG SANDAHL:

Ordförande! Finessen här är att skilja mellan två slags frågor. I teologiska sakfrågor kan man med sakliga skäl ha olika meningar. Så är det med Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan. Det är dock sakligt. Vi vet vad det handlar om och kan teologiskt förstå varför. Men det andra, att den här kyrkan som vi företräder uppfattas vara kolonial i sin attityd eller imperialistisk och sätta sig på Mekane Yesus-kyrkan och inte möta medkristna i Etiopien med respekt, det har jag svårt för.

Min mamma var läkare. Ett kliniskt förhållningssätt till de teologiska frågorna betyder att man blottställer vad det handlar om. Det engagerar men inte på ett så vidrigt sätt som om vi skulle betraktas som teologiska översittare som kommer och vet bäst och struntar i våra medkristna. Då vill jag be om ursäkt, men jag vill också veta vad som är vad, analysera den teologiska frågan men titta särskilt noga på de icke teologiska faktorer som styr i en konflikt. De finns ju, men de är svårare att komma åt. De teologiska frågorna kan vi till nöds kanske analysera utifrån en teologie kandidatutbildning eller så, men de andra kräver närmast hjärtats omvändelse. Hur uppfattar du det vi säger, när vi inte lyssnade på er utan kör över er? Det var så som Mekane Yesus-kyrkan reagerade.

Nu svarar utskottet, att LVF får ta hand om detta. Tro mig, det klarar inte LVF. Vägen dit är lång. Afrikanerna i Etiopien är rätt ointressanta. Jag frågade deras president: ni kommer väl till Lund på Lutherska världsförbundets möte och när påven är där? Nej, vi är inte så intresserade av det, svarade han. Jag sa, att jag trodde det var ett felaktigt beslut och det var det väl, men de kom inte. Vad har vi då satt oss i för läge? Låt oss rensa upp i det, där vi kan betraktas som möjliga förövre, inte i den teologiska frågan där vi fattar beslutet men i vår hållning till en kyrka i Afrika. Jag tror att det är bråttom. Generalförsamlingen är i Namibia i maj 2017. Vi kanske inte hinner den vägen. Vi skulle kunna ta ett beslut och säga, att vi i alla fall vill pröva om vi har gjort något fel. Söndagsskolfröknar har sagt att det är så man ska göra i konflikter, i alla fall granska vad som är vårt fel. Jag vill inte framstå som en representant i det ekumeniska för en kyrka som är kolonial och imperialistisk i attityden.

Bifall till motion 2016:53.

DANIEL TISELL:

Ordförande! Jag noterar att motionären skiljer just den processen ifrån själva sakfrågan, men utskottet menar att det mycket väl är en process som också Lutherska världsförbundet kommer att ta del i till nästa år vid mötet i Namibia och att det inte ska tillsättas en utredning kring de framför allt icke-teologiska skälen. Vi har konstaterat att vi har olika kontext, att vi har olika utgångspunkter, och det kan också påverka hur vi kan uppfatta varandra i detta. Det är ändå en värdering att beskriva, att Svenska kyrkan skulle vara imperialistisk och kolonialistisk för att vi fattar det beslutet. Den beskrivningen kan inte utskottet ta ställning till och skriva under på. Vi tycker gott, liksom andra kyrkor, att den processen kan ske inom ramen för Lutherska världsförbundet. Vi vill också påpeka att det ändå finns vissa relationer. Vi bedriver, har kontakter med och stöder en del arbete, så helt slut med kontakten är det inte.

Bifall till utskottet.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Ordförande! Detta var ett mycket svagt svar. Om afrikaner uppfattar oss som imperialistiska eller koloniala i vår attityd är det detta vi får ta ställning till. Vi kan säga att ni uppfattar oss fel, att vi är så godsinta, vi är en stormakt när det gäller det humanitära, men det tror de inte. Låt oss då ta reda på vad vi har gjort och vad de uppfattar. Låt oss se till att debatten tas på ett allvarligt sätt. Man kan säga, att både Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan är präglade av sina respektive kontexter. Men vad betyder det egentligen? Det tror jag också är en imperialistisk hållning. Vår kontext är nog finare, vi begriper lite bättre än ni begriper. Nej, det köper inte jag.

Vi är två evangelisk-lutherska kyrkor. Vi har rimligtvis väldigt mycket tillsammans. Så lever vi i två olika kulturer, det är sant, men det kan ju bara motivera att vi samtalar, så att vi inte missförstår varandra. Jag tycker fortfarande att det är en väldigt begåvad motion, 2016:53, måste jag säga. Den motsvarar i alla fall vad afrikanerna tänker om oss.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Jag vill inte uttala mig å utskottets vägnar angående begåvning eller inte, men jag vill bara säga att dessa samtal är viktiga att föra. Det är ju ingenting som hindrar att vi kan föra samtal. Det du motionerar om är en extern utredning om detta och det tycker vi inte vi behöver. Vi kan föra de här samtalen och lyssna på varandra, absolut, precis som vi försöker lyssna på varandra här och nu, hoppas jag. Visst är det angeläget att ha goda relationer, men det kan vi ha ändå med dessa kontakter. De som arbetar med detta på kansliet och andra som har relationer kan föra det samtalet. Det är mycket välkommet. En utredning behövs inte, där du så att säga har skrivit in att vi skulle vara imperialistiska och kolonialistiska efter det här beslutet. Du säger att man ska skilja på sakfrågan och attityden. Det blir lite svårt att göra det på det sätt som du faktiskt beskriver det nu.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Ordförande! Svenska kyrkan har bitvis reparerats. Gunilla Hallonsten möttes med stor respekt. Hon mötte den etiopiska kyrkan med respekt. Vi kan göra likadant men inte samtala i största allmänhet. Fattas det beslut i kyrkomötet kan vi säga att vi vill reda ut det här. Då skickar man signalerna att vi tar saken på allvar. Det är ju inte en syförening vi ska bilda, utan vi ska samtala där vi säger att här finns missförstånd att reda ut. Det är det som kyrkomötet kan fatta beslut om, om man bara säger ja till motionen och sedan snabbt försöker få till en sådan process. Varför ska vi leva i oenighet på nonsensfrågor om vi kan leva i oenighet på väsentliga frågor, de teologiska som är sakfrågor. Jag vill inte att vår kyrka ska misstänkas att inte stå upp för det som är rätt och rättfärdigt i samtalsklimatet.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Det är jättebra att du är angelägen om samtalsprocessen. Det tycker utskottet också är bra. Det du motionerar om är ju en extra utredning och det är det som vi har tagit ställning och när vi avslag motionen. Vi uppfattar det inte som att kyrkomötet här skulle fatta ett beslut inleda någon ny samtalsprocess. Nu utgår jag ifrån att det är en viktig uppgift för dem som arbetar på kyrkokansliet att fortsätta göra det. Det som du framställer som att vi skulle bilda en syförening och att vi inte skulle ta det på allvar är en beskrivning som inte jag kan dela. Jag hoppas verkligen att dessa samtal kommer att fortsätta. Där är vi nog egentligen överens.

BERTH LÖNDAHL:

En extern utredning i den här frågan skulle kunna kallas för en rannsakan, en nödvändig rannsakan från Svenska kyrkans sida att reflektera över. Hur bidrog Svenska kyrkan till att det blev som det blev, att Mekane Yesus-kyrkan bröt relationen med Sverige? Relationen mellan kyrkorna i Etiopien och i Sverige dateras ju ända tillbaka till 1860-talet, alltså 150 år. 150 år av samarbete som plötsligt bryts är ett djupt sår, det är ett jack i den lutherska kyrkokroppen. Att då avvisa att Svenska kyrkan behöver reflektera, rannsaka och utreda vad som hände och på vad sätt vi i Svenska kyrkan bidrog till att det blev som det blev, tycker jag är rent uppseendeväckande. Det är ungefär lika dumt som att inför syndabekännelsen säga att jag inte har något att bekänna. Jag står här ren och fin och allting är okej. Men det finns någonting att bekänna. Det har skapat ett djupt sår i Mekane Yesus-kyrkan.

Jag tror därför att vi från vårt håll behöver ödmjukhet, vi behöver lyhördhet i det mötet vi kan ge kyrkan och vi behöver en försoningsprocess, som är angelägen också för oss, för att vi ska lära oss någonting av Mekane Yesus-kyrkan. Vi behöver lära oss deras iver i evangelisation, deras tydlighet om att vara kyrka, deras sammanhang i det holistiska skeendet som vi har talat om innan, där man så tydligt knyter ihop att det sociala och medvetandet om hela människan inte på något sätt osynliggör evangeliet och nåden i Kristus, utan att detta bär väldigt tydligt.

En sådan kampanj som Svenska kyrkans lednings valhända sätt att hantera korskampanjen hade varit otänkbar där. Där är man djupt medveten om vad detta med mitt kors betyder. Där vågar man fira en liturgi och en gudstjänst också mitt i områdena i Addis Abeba som kanske bara är omgivna av muslimer. Detta behöver läkas, vi behöver reflektera över på vad sätt vi själva bidrog och vad som är vår del i det som skedde. Den rannsakan är nödvändig.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Jag ska inte upprepa mig för länge, men du säger att det är uppseendeväckande. Att inte tycka att man ska tillsätta en utredning betyder ju inte, att man inte kan rannsaka sig själv om man nu skulle behöva göra det. De samtalen kan man föra och man kan lära sig av varandra. Vi kan lära av Mekane Yesus-kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan kan lära av Svenska kyrkan. Vi har olika kontexter, vi har fattat ett beslut som i varje fall jag är väldigt stolt och glad för. Det måste jag kunna få tycka när det gäller vigselbeslutet som hade majoritet. Det är tråkigt att det har lett till den här konsekvensen, ja, men nu tycker jag vi kommer väldigt nära att vi blandar in sakfrågan i alla fall, fast man så att säga inte ska göra det utan prata om processen. Problemet är att utskottet inte kan skriva under på att det uppfattats som att det förekommit ett slags attityd i det här. Vi har ju som kyrka valt att gå vidare utifrån det synsätt som en majoritet har. Det måste vi kunna få göra som en kyrka. Att du sedan blandar in andra debatter som korsdebatten i just detta gör det ju väldigt svårt.

BERTH LÖNDAHL (REPLIK):

Det Mekane Yesus-kyrkan vågar är att vara tydlig om Kristus. Den vågar vara oerhört tydlig i ett annat sammanhang om vem Jesus Kristus är och korsets betydelse. Du avslöjade dig när du sa ”om vi nu skulle behöva det”. Ja, det är precis det du behöver, en rannsakan och en eftertanke. När du säger ”om vi nu skulle behöva det” säger du också att det inte gått in.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Vi behöver alltid tänka efter vad vi än gör och vad vi än säger. Det gäller väldigt många beslut och inte bara den här frågan. Jag tycker dock att det är någonting som ligger inom ramen för dem som har arbetat med detta på kyrkokansliet och har dessa kontakter och inom ramen för Lutherska världsförbundets samlingar. De kommer att träffas nästa år. Det är en process som äger rum i Lutherska världsförbundet, där andra kyrkor också är inblandade, som den amerikanska lutherska kyrkan. Vi är ju inte ensamma om det här. Jag tycker det blir ett slags konstig beskrivning av det hela. Jag tycker också det är viktigt att vara tydlig med Kristus, så där håller jag fullständigt med dig. Att fatta det beslutet som vi gjorde i vigselfrågan skulle för mig inte på något sätt fördunkla hur jag uppfattar vad som är tydligt med Kristus.

LEIF NORDLANDER:

Ordförande, ledamöter! Självförståelse talade vi tidigare om. Hur förstår Svenska kyrkan sig i relation till våra systerkyrkor och inom ramen för Lutherska världsförbundet? Jag funderar över när västvärldens kyrkor ska göra upp med och kasta av sig sin patriarkaliska inställning visavi våra systerkyrkor, kanske inte i ord men i handling. Det är precis det som händer. Det jag mötte i blicken hos presidenten för den evangelisk-lutherska kyrkan Mekane Yesus i Etiopien i april var just det. Ni kommer och pekar finger på oss. Det är så man uppfattar det. Om inte vi har den självinsikten att vi har bidragit till det är det allvarligt. Då är det som Berth sa, att jag inte har någon synd att bekänna. Jag tänker att vi måste se hur vi baserar vår relation till våra systerkyrkor, så att den inte blir baserad på en maktpolitik och en ekonomisk överlägsenhet, som blir till en sorts arrogans visavi de fattigare kyrkorna.

Vi är en av världens rikaste kyrkor. Vi har nu bordlagt ärendet för beslut i morgon om, att vi ska ha ett eget kapital på 6,5 miljarder svenska kronor. Det här en summa som de bara kan drömma om. Det är en situation där de inte har en aning om vilken kraft det ligger bakom. Låt oss åtminstone mötas i fortsatta goda samtal kring de frågor som skiljer oss åt och där vi, som det heter, gått före och där vi glömde att samtala inför viktiga beslut, som lett till upphörd predikstols- och nattvardsgemenskap med en av våra systerkyrkor. För det är det som har hänt. De säger att de har lämnat gemenskapen och att de inte kan dela det med oss. Jag tänker att vi naturligtvis får ta konsekvenserna av våra beslut och att vi tar dem, men att vi åtminstone får hjälpas åt att samtala vidare och gå djupare in och dela för att hela såren.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Du tar upp väldigt viktiga och stora saker och även det som berör ekonomin, men jag tycker att vi ändå ska hålla oss till det som motionären har skrivit om. Det handlar om det som har hänt efter Svenska kyrkans beslut om att öppna vigseln för samkönade par. Det har pågått en tid. Det förekom ju ett beslut om välsignelse många år tidigare, så det har inte varit en ny sak.

Jag skulle vilja säga, att det är viktigt att ha en öppenhet och en vilja att samtala. Vi, som har varit med och drivit den här utvecklingen om att hbtq-personer ska få bli synliggjorda och tas på större allvar och att våra beslut får konsekvenser, har ju velat ha det samtalet och den öppenheten. Då måste man kunna ha det inom sitt eget samfund och också med andra. Det tycker jag är viktigt. Man kan inte säga då att det är vårt fel.

LEIF NORDLANDER (REPLIK):

Ordförande! Vi kan naturligtvis uttrycka oss på det sättet, men det är ju så att det är holistiskt. Det handlar om pengar, det handlar om politik, det handlar om maktspel. Om vi inte inser att vår situation och vår position som en rik kyrka också har de konsekvenserna i relation till våra systerkyrkor, då är vi ju med fördel sagt dumma i huvudet. Det går alltså inte. Jag ser det på den evangelisk-lutherska kyrkan i Tanzania. Man är väldigt tyst, man är väldigt försiktig. Man har en glasklar linje, men man tiger inte för man är ekonomiskt beroende. Vill vi ha det så? Är det så vi ska tvinga till tystnad och efterföljelse? Den frågan måste vi också vara ärliga i svaret på.

DANIEL TISELL (REPLIK):

Vi behöver inte tvinga någon till tystnad. Man måste ju kunna få säga det man tycker kyrkor emellan. Det håller jag fullständigt med om, oavsett om vi är en rik eller fattig kyrka. Vi är en rik kyrka. Det blir liksom konstigt i det här läget att säga, att bara för att vi har fattat ett beslut som många är väldigt stolta över, vi inte skulle kunna fortsätta att ha de relationerna. Det vill vi ju ha. Vi vill också fortsätta att bidra med att stötta kyrkorna. Jag vill bara påpeka att vi gör det till Mekane Yesuskyrkan. De har avbrutit kyrkorelationen på grund av beslutet. Det är beklagligt. Det är ingenting som vi har velat göra på grund av beslutet om samkönad vigsel. Därför får vi fortsätta att prata och det vill vi göra. Jag tycker faktiskt att du överdriver beskrivningen, men jag håller med dig om att allvaret är viktigt och relationen är viktig.

LEIF NORDLANDER (REPLIK):

Ordförande! Jag tycker också att vi måste se och ha självförståelsen att vi har makt när vi också har pengar. Vi har makt när vi också har relation och står här som en maktfaktor i det kyrkliga spelet. Det är det jag möter, det är det jag lyssnar på och det är det jag har hört ifrån flera biskopar från den evangelisk-lutherska kyrkan i Tanzania också. De har bott i mitt hem. Vi har suttit och samtalat om det på kvällarna. Hur förhåller vi oss? Vad gör vi? Det har inte bara att göra med denna fråga om enkönade äktenskap. Det kan vi lämna åt sidan, det är beslutat nu, men vi måste göra detta för vår framtid. Vi måste se hur vi ska handla i fortsättningen. Kan vi lära oss någonting av det här? Tack.

MARGARETA CARLENIUS:

Som ordförande i Internationella rådet har jag erfarit under många, många år att samtal pågår. Den beskrivning som har förts från motionärernas sida i det här ärendet är en fråga om att samtal inte skulle föras. Vi har ett ekumeniskt samtalsklimat som innebär att vi talar tydligt om var vi står i olika frågor i olika kyrkor. Vi får ha och vi måste ha olika synpunkter på viktiga frågor, som är viktiga på olika sätt i våra kyrkor beroende på i vilken kontext vi befinner oss. Vi möts i samtal i olika ekumeniska sammanhang, i Genève men också i Afrika och här hemma i Sverige. Samtalen pågår. Men det skulle inte vara lyckosamt om vi skulle tillsätta utredningar, om vi skulle arbeta på det här slagkraftiga sättet som ges uttryck för. Vi arbetar med den mjuka diplomatin där vi också möts som människor, där vi visar att vår tro ser ut så här utifrån de frågor som finns i vårt samhälle och vår kyrka och med den tro som vi har i grund och botten i det vi gör och säger och som är ett uttryck för vårt handlande.

Sorgen från vår Mekane Yesus-kyrka och vårt samarbete var just den, att vi hade fattat beslutet om könsneutrala äktenskap. De säger då, att de ville återföra oss till den tro som vi en gång hade gemensamt. Det fanns en sorg över att vi inte tog in deras synpunkter och att vi inte gick tillbaka till den utgångspunkt som en gång hade varit rådande hos oss. Vi hade ju utvecklat vår tro på ett annat sätt i en annan riktning. Där fanns mycket av smärtan. Men vi har att mötas i respekt och vi möts i respekt. När det påstås att vi inte har en nattvardsgemenskap är det en sanning med modifikation. Det händer ständiga saker, våra utsända arbetar ständigt med de här frågorna och de möts med värdighet och respekt.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Ordförande! Det är en tondövhets som nu demonstreras. Jag har varit i Addis och fått stränga förhållningsorder att inte uppträda som om jag begrep någonting. Nu fick vi en illustration till hur man begriper allting. Vi har egentligen inte begripit. Vi kan tala mjuka samtal med er. Det går inte fram. Det strikta som jag är ute efter är vår egen självkritik. Hur vi sedan talar med våra medkristna i Afrika är en helt annan sak. Bara den som har begått självkritiken kan tala ödmjukt med andra kristna, som tycker att vi har uppträtt nonchalant. Att säga att samtal pågår, vi behöver inte göra någonting, är Margaretas hållning just nu. Det är nog den jag egentligen motionerar mot. Vi måste granska vårt eget sätt att föra samtal med våra medkristna i andra länder som uppfattar oss just så som Leif Nordlander beskrev oss, de som kommer med pengar och därmed makt.

ÄRKEBISKOP ANTJE JACKELÉN:

Ordförande! Det är klart att självkritik alltid är viktigt och bra och en kristen dygd. Men jag är ändå något bekymrad över den lite svartvita bilden här som tonar fram av relationen mellan Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan. Det låter nästan som att alla helgon finns i den kyrkan och i Svenska kyrkan är vi en samling mer eller mindre sådana som trampar på utan hänsyn. Dessutom äventyrar vi tydligheten om Kristus. Jag känner inte igen den bilden vare sig åt det ena eller det andra hållet.

Låt mig bara påminna om vad generalsekreteraren för Lutherska världsförbundet sa till oss bara för några timmar sedan. ”Se er själva som gåva till ekumeniken.” Jag tror vi ska göra det. Det innebär inte att vi är självrättfärdiga och säger att vi gör allting rätt, men det innebär att vi kan se att mycket har hänt sedan vi tog beslutet om samkönade äktenskap och sedan Mekane Yesus tog sitt beslut om att bryta relationerna med ELCA och med oss. Samtal och möten har skett på många olika nivåer. Den internationella diakonin har fortsatt och på sina håll också fördjupats. Lutherska världsförbundet har mycket väl tagit sitt ansvar för den uppkomna situationen och gjort det som kyrkogemenskap. Man har överlagt, man har uttryckt smärta, men man har också sagt att ”vi ska agera utifrån det här”. Om det finns anledning till självkritik finns det på den punkten, att vi kunde ha varit trofastare i att studera de dokument som Lutherska världsförbundet har gett sina medlemskyrkor om självförståelsen, om vad det innebär att vara kyrka i det offentliga rummet och så vidare.

Vi har lämnat gemenskaper. Det är många kyrkor som har tagit liknande beslut som vi har gjort på det här området och det har inte lett till samma avbrott i kyrkogemenskapen. Det händer alltså saker och ting på det här området. Jag vill påminna om det. Jag har suttit i stort sett varje år en vecka bredvid ledaren för Mekane Yesus-kyrkan, nämligen när Lutherska världsförbundets råd sammanträder.

Jag kan försäkra er om, att det pågår och att det förekommer samtal som präglas av något annat än att den ena är rättrogen och den andra är heretiker, att den ena inte vågar säga någonting och den andra har pengar. Det finns ändå en annan sort av gemenskap och den tycker jag att vi ska slå vakt om. Bilden är mer komplex än svartvit.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Att säga att bilden av relationen mellan Svenska kyrkan och Mekane Yesus-kyrkan inte skulle kunna präglas av det svartvita är väl också en bit av det kulturellt obegripliga. Nej, det är nog faktiskt så, att de är besvikna på oss och mest av det skälet som Leif Nordlander antydde och vi har talat om. ”Vi valde den närmaste kyrkan och de uppfattade inte att vi ville tala allvarligt med dem.” Det förändrar saken. Jag tror inte att Antje riktigt har förstått presidenten i Mekane Yesus-kyrkan. Han är inte så intresserad av oss och Lutherska världsförbundet som man försöker säga. De uppfattar en skiljaktighet.

Mitt problem var att vi kom till ett handikapphem och de sa: ”Efter sammanbrottet kan vi inte få pengar som vi hade behövt extra för att driva verksamheten här. Det saknas 50 000 om året, så vi bad att få och det kunde vi inte få.” Den typen av information *back stage* oroar mig.

ÄRKEBISKOP ANTJE JACKELÉN (REPLIK):

Det finns vissa glapp i informationen här. Vi har hållit fast vid vår internationella diakoni till skillnad från vad ELCA gjorde, den amerikanska lutherska kyrkan. Jag tors försäkra om att vi fortsätter vårt samarbete och vårt närmande. Det är klart att det imperialistiska och kolonialistiska komplexet finns som belastar kyrkorelationen mellan de afrikanska och de europeiska kyrkorna. Det måste vi vara medvetna om. Men inte minst det gemensamma biskopsmötet mellan de tanzaniska biskoparna och Svenska kyrkans biskopar förra året visar på, att det finns en framtid att jobba för. Där tror jag vi är överens, Dag, att det är framtiden vi behöver jobba med och inte fastna i mönster som är svartvita, för det hjälper inte.

DAG SANDAHL (REPLIK):

Ordförande! Jag är mer glad över Antje Jackelén än vad ni egentligen förstår. Nu höll hon till och med mig och talade om det där glappet, det som Daniel Tisell försökte överbygga. Vi är överens, det här är ett problem och vi borde ta i det tillsammans. Det gör man genom att reda ut vad det var som hände, var vi kan vara självkritiska och var vi står i det fattade beslutet. Det är inte det vi är ute efter, men hållningen, hållningen. Jag är tillbaka i ett läge där jag var som student. Jag vill inte att vår kyrka ska uppfattas som nedlåtande i relation till den tredje världen. För den hållningen dömdes jag en gång i svensk domstol och jag tänker stå kvar vid den. Jag hade rätt. Vi måste föra samtalen med dem som tycker att vi är vita översittare med massor av pengar. Där är Antje Jackelén och jag helt överens.

ÄRKEBISKOP ANTJE JACKELÉN (REPLIK):

Riktigt så väl är det inte, Dag. Delvis är vi överens. Den viktigaste frågan är vad vi ännu kan göra i stället för att utreda vad som möjligen gick fel i det förflutna. Vad kan vi göra för att vara kyrka tillsammans med Lutherska världsförbundet?

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 73.